

Sygn. akt III RC 74/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący : Sędzia Natalia Dąbrowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Natalia Kempa

po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2019 roku w Wąbrzeźnie na rozprawie sprawy

z powództwa P. W.

przeciwko M. W. (1)

- o ustanowienie przez sąd rozdzielenia majątkowej

1. ustanawia rozdzielenie majątkowe stron P. W. i M. W. (1), wynikającą z zawartego przez nich małżeństwa w dniu 17 lutego 2001 roku i zarejestrowanego w Urzędzie Stanu Cywilnego w T. pod numerem (...) z dniem 25 listopada 2018 roku;
2. koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

Sędzia

Natalia Dąbrowska

Sygn. akt III RC 74/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 grudnia 2019 roku

P. W. w pozwie, w który wpłynął do tut. Sądu w dniu 14 czerwca 2019 roku wniósł o ustanowienie rozdzielenia majątkowej między nim a pozwaną M. W. (1) z datą wsteczną, tj. z dniem 1 stycznia 2019 roku. W uzasadnieniu pozwu podniósł, że M. W. (1) w maju 2019 roku opuściła ich dom. W rzeczach pozwanej znalazł umowę o kredyt zawartą przez nią w dniu 27 lutego 2019 roku. Powód nie miał wcześniej wiedzy o tym fakcie. Powód podniósł, że obawia się, że M. W. (1) może zawierać umowy kredytowe, za które będzie też odpowiadał. (k. 2-3)

W dniu 09 lipca 2019 roku do tut. Sądu wpłynęło pismo powoda, w którym zmodyfikował żądanie pozwu w ten sposób, że wniósł o ustanowienie rozdzielenia majątkowej między nim a pozwaną M. W. (1) z datą wsteczną, tj. z dniem 1 listopada 2018 roku. Powód wskazał, że po dacie złożenia pozwu dowiedział się o jeszcze jednej umowie kredytowej zawartej przez pozwaną. (k. 10-11)

W odpowiedzi na pozew M. W. (1) wskazała, że pomagała powodowi w pracach na gospodarstwie, zajmowała się domem i wychowaniem dzieci. Nie korzystała ze wspólnego konta, ponieważ powód nie zgodził się takiego założyć. Sam wydzielal pieniądze i decydował o tym, ile i na co można je wydać. Powód nadużywał alkoholu i wszczynal awantury domowe. Ostatecznie podjęła decyzję o wyprowadzeniu się z domu w dniu 31 maja 2019 roku. Umowę kredytową na 10.000 zł zawarła, bo brakowało jej pieniędzy na podstawowe potrzeby. (k. 23)

Przed Sądem powód podtrzymał swoje żądanie. Pozwana, reprezentowana przez fachowego pełnomocnika, wniosła o ustanowienie rozdzielności majątkowej między nią a P. W. z datą wsteczną, tj. z dniem 31 maja 2019 roku. (k. 52, k. 62)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. W. i M. W. (1) zawarli związek małżeński w dniu 17 lutego 2001 roku. Strony nie zawierały żadnych umów majątkowych małżeńskich. Prawomocnym wyrokiem z dnia 10 września 2019 roku, w sprawie I C 1184/19 Sąd Okręgowy w Toruniu rozwiązał związek małżeński M. W. (1) i P. W. przez rozwód bez orzekania o winie. Strony mają dwoje dzieci – J. W. urodzonego (...) oraz M. W. (2) urodzonego (...).

(Dowód:

okoliczności bezsporne, odpis zupełny aktu urodzenia k. 5, odpisy zupełne aktu urodzenia k. 6-7v, wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z 10.09.2019 roku, sygn. akt I C 1184/19 k. 33-33v w aktach I C 1184/19)

Początkowo pożycie małżeńskie stron układało się poprawnie. P. W. i M. W. (1) mieszkali w miejscowości K.. Pracowali razem w gospodarstwie rolnym należącym do rodziców powoda, które w trakcie trwania małżeństwa rodzice podarowali powodowi. Wówczas pozwana nie podejmowała się innej pracy zarobkowej. Zajmowała się nadto domem i opieką nad dziećmi.

Środki finansowe na utrzymanie rodziny znajdowały się na rachunku bankowym, do którego dostęp miał tylko powód. Pozwana musiała za każdym razem zwracać się do P. W. o pieniądze na bieżące potrzeby. Relacja między P. W. i M. W. (1) z upływem czasu pogarszała się. Strony kłóciły się, między innymi o finanse.

W dniu 25 listopada 2018 roku M. W. (1) zaciągnęła pierwsze zobowiązania finansowe bez wiedzy powoda w Banku (...) - umowę kredytu na kwotę 1.613 zł. Powód nie wiedział również o podpisanej w dniu 17 grudnia 2018 roku umowie kredytowej z (...) SA na kwotę 41. 328 zł.

Na początku 2019 roku M. W. (1) podjęła współpracę jako konsultantka w firmie kosmetycznej, z tego tytułu uzyskiwała dochód około 50 złotych oraz w podmiocie udzielającym szybkich pożyczek, gdzie za zawartą umowę otrzymywała 100 złotych. Uzyskane z tych źródeł środki przeznaczała na zakup rzeczy dla siebie i dzieci.

Pozwana stała się rozrzutna. Kupowała zbędne rzeczy, np. ubrania, których nie nosiła.

(Dowód:

zeznania powoda P. W. 00:06:20-00:20:37, 00:34:00-00:40:18, 00:53:10-00:55:00 na k. 52-53, częściowo zeznania pozwanej M. W. (1) 00:20:37-00:34:00 na k. 52v, 00:40:18-00:52:45 na k. 53, zeznania świadka E. K. 00:07:19-00:25:00 na k. 62-62v, pismo z (...) 26.07.2019 r. k. 42-42, pismo z (...) Bank SA z 19.08.2019 r. k. 45, pismo z (...) Sp. z o.o. k. 46, pismo z E. z 23.08.2019 r. k. 48, pisma z (...) SA z 01.07.2019, 29.07.2019 r. i 06.09.2019 r. k. 49-51zapytanie do BIK k. 57)

P. W. i M. W. (1) w trakcie trwania małżeństwa zaciągnęli wspólne zobowiązanie finansowe. W dniu 25 marca 2019 roku M. W. (1) i P. W. zawarli w Banku Spółdzielczym w G.-D. umowę o kredyt na kwotę 35.000.

Za wiedzą P. W., pozwana w dniu 27 lutego 2019 roku zawarła umowę pożyczki na kwotę 8.508 zł w (...) S.A.

(Dowód:

okoliczności bezsporne, zeznania powoda P. W. 00:06:20-00:20:37, 00:34:00-00:40:18, 00:53:10-00:55:00 na k. 52-53, częściowo zeznania pozwanej M. W. (1) 00:20:37-00:34:00 na k. 52v, 00:40:18-00:52:45 na k. 53, kserokopia umowy o kredyt z 25.03.2019 r. k. 61-61v, pismo (...) S.A z 04.08.2019 r. k. 44)

W dniu 10 kwietnia 2019 roku M. W. (1) bez wiedzy P. W. zawarła umowę pożyczkę w (...) na kwotę 20.000 zł.

W dniu 31 maja 2019 roku pozwana wyprowadziła się z domu powoda, zostawiając dzieci pod jego opieką. Wówczas też, ze znalezionych w rzeczach pozwanej dokumentów, a także z przychodzącej do niej korespondencji, P. W. dowiedział się o zaciągniętych przez M. W. (1) w/w zobowiązaniach.

(Dowód:

zeznania powoda P. W. 00:06:20-00:20:37, 00:34:00-00:40:18, 00:53:10-00:55:00 na k. 52-53, częściowo zeznania pozwanej M. W. (1) 00:20:37-00:34:00 na k. 52v, 00:40:18-00:52:45 na k. 53, pismo z (...) 26.07.2019 r. k. 42-42, pismo z G. (...) Bank (...) 08.2019 r. k. 45, pismo z (...) Sp. z o.o. k. 46, pismo z B. pożyczki z 02.09.2019 r. k. 47, pismo z E. z 23.08.2019 r. k. 48, pisma z (...) SA z 01.07.2019, 29.07.2019 r. i 06.09.2019 r. k. 49-51 zapytanie do BIK k. 57)

Wspólnym majątkiem P. W. i M. W. (1) jest 1 ha ziemi, maszyny rolnicze, jeden ciągnik. Strony miały też dwa samochody osobowe, jeden z nich pozwany po wyprowadzeniu się pozwanej sprzedał.

(Dowód:

zeznania powoda P. W. 00:06:20-00:20:37, 00:34:00-00:40:18, 00:53:10-00:55:00 na k. 52-53, zeznania pozwanej M. W. (1) 00:20:37-00:34:00 na k. 52v, 00:40:18-00:52:45 na k. 53)

M. W. (1) ma 38 lat. Mieszka w T., gdzie wynajmuje mieszkanie. Korzysta z pomocy finansowej swojej rodziny. Nie ma żadnego majątku osobistego. Jest zobowiązana do płacenia alimentów na rzecz synów, jednakże nie wywiązuje się z tego obowiązku. Ciężą na niej też zobowiązania finansowe wynikające z zaciągniętych kredytów.

(Dowód:

zeznania powoda P. W. 00:06:20-00:20:37, 00:34:00-00:40:18, 00:53:10-00:55:00 na k. 52-53, zeznania pozwanej M. W. (1) 00:20:37-00:34:00 na k. 52v, 00:40:18-00:52:45 na k. 53, zeznania świadka E. K. 00:07:19-00:25:00 na k. 62-62v)

P. W. ma 39 lat. Na jego utrzymaniu pozostają wspólne dzieci stron. Prowadzi gospodarstwo rolne w K.. Ma 22 krowy. W czerwcu 2019 roku sprzedał 8 byków za 3500 zł na sztukę, maciorę za 300 zł, 8 prosiąt po 150 zł za sztukę. Po 31 maja 2019 roku sprzedał też 4 cielaki za ok. 500-650 zł za sztukę. W maju 2019 roku sprzedał konia za ok. 8000 zł, a następnie jednego żrebaka za 3.000 zł.

W dniu 29 października 2019 roku P. W. w Banku Spółdzielczym w G.-D. zawarł umowę o kredyt na kwotę 80.000 zł (nr. 3/ (...)/ (...)/K/19). Spłaca też kredyt wzięty na kwotę 35.000 wzięty wspólnie z pozwaną w marcu 2018 roku.

(Dowód:

zeznania powoda P. W. 00:06:20-00:20:37, 00:34:00-00:40:18, 00:53:10-00:55:00 na k. 52-53, kserokopia umowy o kredyt z dnia 29.10.2019 r. k. 58-60v)

Ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie w przeprowadzonych dowodach z dokumentów, które zostały powołane przy ustalaniu stanu faktycznej w niniejszej sprawie. Należy wskazać, że niektóre dokumenty zostały złożone w formie kserokopii, jednakże nie ma podstaw by twierdzić, że ich treść nie odzwierciedla treści dokumentów oryginalnych. Sąd nie znalazł powodów, dla których miałby podważać wiarygodność któregośkolwiek z tych dokumentów. Ponadto żadna ze stron nie kwestionowała ich mocy dowodowej.

Sąd generalnie dał wiarę zeznaniom powoda P. W. (00:06:20-00:20:37, 00:34:00-00:40:18, 00:53:10-00:55:00 na k. 52-53). Były one rzeczowe i jasne. Dokładnie opisał on sytuację materialną i rodzinną stron. Zeznania powoda w zakresie, w jakim podał on, że wiedział o pożyczce wziętej przez pozwaną w lutym 2019 roku korespondują

z zeznaniami M. W. (1). Informacje podawane przez powoda w zasadzie znalazły potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy.

Sąd jedynie w części dał wiarę zeznaniom M. W. (1) (00:20:37-00:34:00 na k. 52v, 00:40:18-00:52:45 na k. 53). Zeznania pozwanej były miejscami niespójne i nielogiczne. Na przymiot wiarygodności zasługują zeznania M. W. (1) w części, w której podała, że jej mąż nie miał wiedzy między innymi o kredytach i pożyczkach wziętych przez nią w dniu 25 listopada 2018 roku, 10 kwietnia 2019 roku. (00:40:18-00:52:45 na k. 53). Na wiarę nie zasługiwały natomiast jej zeznania w zakresie tego, że P. W. wiedział o kredycie wziętym przez nią w dniu 17 grudnia 2018 roku. Stoją one w sprzeczności z zeznaniami powoda, które nie budziły wątpliwości Sądu.

Na wiarę zasługiwały zeznania świadka E. K., matki M. W. (1) (00:07:19-00:25:00 na k. 62-62v). Świadek ten potwierdził, że M. W. (1) była rozrzutna, brała kredyty, a otrzymane środki przeznaczała na zbędne rzeczy. W ocenie Sądu w zeznaniach tego świadka brak jest elementów świadczących o konfabulacji czy próbie manipulowania faktami.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo P. W. o ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wsteczną między nim a jego żoną M. W. (1) zasługuje na uwzględnienie w części, tj. co do zasady, nie zaś co do daty określającej czas powstania rozdzielności.

Zgodnie z art. 52 § 1 kro, z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej, a § 2 w/w przepisu stanowi, że rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

W orzecznictwie SN podkreśla się, że uzależnienie żądania ustanowienia rozdzielności majątkowej od wystąpienia "ważnych powodów" ma służyć dobru rodziny (ochronie rodziny), dla której na ogół optymalnym ustrojem, realizującym zasadę równych praw obojga małżonków w zakresie stosunków majątkowych, jest ustawowa wspólność majątkowa (wyr. SN z 20.5.1976 r., III CRN 373/75, OSNCP 1977, Nr 2, poz. 31).

Za ważny powód uzasadniający zniesienie wspólności majątkowej między małżonkami uważa się również wytworzenie przez jednego z nich takiej sytuacji, w której dalsze trwanie wspólności zagraża interesom drugiego małżonka i dobru rodziny, co ma miejsce zwłaszcza wówczas, gdy jeden z małżonków trwoni wspólny dorobek lub wykazuje zupełną niegospodarność (wyrok SN z 10 lutego 1997 r., I CKN 70/96).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że z dniem 17 lutego 2001 roku - z chwilą zawarcia małżeństwa, powstała między stronami z mocy ustawy, na podstawie art. 31 § 1 kro, wspólność majątkowa. Małżeństwo stron zostało następnie rozwiązane przez rozwód prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 10 września 2019 roku, w sprawie I C 1184/19. Już przed tą datą strony nie mogły się porozumieć, w szczególności w kwestiach finansowych. Pozwana przestała akceptować fakt, że nie miała dostępu do rachunku bankowego, na którym gromadzone były środki na utrzymanie rodziny. O pieniądze na jakiegokolwiek wydatki musiała prosić powoda. Ostatecznie 31 maja 2019 roku pozwana wyprowadziła się od powoda, pozostawiając dzieci, i zamieszkała w T.. Wówczas P. W. powziął wiedzę na podstawie znalezionych w domu dokumentów, że M. W. (1) zaciągała zobowiązania finansowe bez jego zgody.

W tym miejscu należy podkreślić, iż orzekanie o zniesieniu małżeńskiej wspólności majątkowej z datą wsteczną jest dopuszczalne także po prawomocnym rozwiązaniu związku małżeńskiego przez rozwód, jeżeli powództwo zostało wytoczone przed tą datą. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1994 r., III CZP 44/94, O.: OSNC 1994/10/190)

Warunek ten został spełniony w niniejszej sprawie. Pozew P. W. wpłynął do tut. Sądu w dniu 14 czerwca 2019 roku. Związek małżeński stron został natomiast rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego, który stał się prawomocny z dniem 26 października 2019 roku.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie zaistniały ważne powody, które skutkowały ustanowieniem rozdzielnosci majątkowej między stronami - i to z datą wsteczną. Tymi ważnymi powodami w niniejszej sprawie są przede wszystkim brak porozumienia stron w kwestiach finansowych, zaciąganie zobowiązań przez pozwaną bez wiedzy powoda (co powodowało zagrożenie dla powstania uszczerbku w ich majątku) oraz utrata zaufania małżonków do siebie.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że w dniu 25 listopada 2018 roku M. W. (1) zaciągnęła po raz pierwszy kredyt bez wiedzy powoda na kwotę 1.613 zł. Pozwana w swoich zeznaniach potwierdziła, że nie poinformowała P. W. o tym fakcie. Zdarzenie to nie miało charakteru incydentalnego, pozwana następnie zaciągała kolejne zobowiązania bez wiedzy P. W., m.in.: 17 grudnia 2018 roku na kwotę 41.328 zł, 10 kwietnia 2019 roku na kwotę 20.000 zł. Podkreślenia wymaga, że zaciągnięte zobowiązania znaczenie przerastały możliwości finansowe M. W. (1). Pozwana pomagała powodowi w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, a w późniejszym czasie podejmowała się dodatkowo prac dorywczych. Poza 1 ha ziemi, którego była właścicielem wraz z powodem, nie posiadała innego majątku większej wartości.

W wyr. z 27.2.1995 r. (III CRN 7/95, L.) SN wskazał, że "nie samo zaciągnięcie długu, nawet znacznego, lecz dopiero zaciągnięcie takiego długu, który nie był usprawiedliwiony interesem rodziny kwalifikuje zachowanie pozwanego małżonka jako naganne i przy istnieniu niepomysłnych prognoz co do tego aby małżonek ten powstrzymał się w przyszłości od tego rodzaju zachowania, spełnia warunki do uznania zaciągnięcia długu za ważny powód w rozumieniu art. 52 KRO".

Niewątpliwie P. W. nie wiedział o w/w zadłużeniach swojej żony. To pozwana samodzielnie podejmowała decyzje co do zawierania tych umów kredytowych i brania pożyczek. Z poczynionych ustaleń wynika, że generalnie uzyskiwane środki finansowe nie były przez pozwaną przeznaczane na zaspokojenie potrzeb rodziny. Pozwana pieniądze te trwonila, przeznaczała na zakup zbędnych rzeczy, niepotrzebnych ubrań lub na spłatę swoich innych zobowiązań. W ocenie Sądu, bezsprzecznie zachowanie pozwanej M. W. (1) przyczyniło się do zerwania faktycznego pożycia i więzi między małżonkami, a przede wszystkim zagroziło wspólnym interesom rodziny.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że zgodnie art. 41 § 1 i 2 kro, jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków. Jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie bez zgody drugiego małżonka albo zobowiązanie jednego z małżonków nie wynika z czynności prawnej, wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego dłużnika, z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych z jego praw, o których mowa w art. 33 pkt 9, a jeżeli wierzytelność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa, także z przedmiotów majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa. Powód nie wyraził zgody na zaciągnięcie przez pozwaną żadnych z w/w zobowiązań. Niemniej jednak, pozwana zagroziła bezpieczeństwu finansowemu swojej rodziny. Jak już wskazano, rodzina stron utrzymywała przede wszystkim z gospodarstwa rolnego powoda, w którym to P. W. i M. W. (1) razem pracowali i otrzymywali wspólny dochód. Jej działania zagroziły zatem interesom P. W. i dobru rodziny. Na uwadze należy mieć, że po wyprowadzeniu się przez pozwaną do T., pozostawiła ona dzieci pod opieką ojca. Uchyła się ona obecnie od obowiązku płacenia renty alimentacyjnej na synów. W związku z tym, cały ciężar zaspokojenia potrzeb dzieci spoczywa obecnie na P. W..

W niniejszej sprawie zachodzą wyjątkowe wypadki, o których mowa w art. 52 § 2 kro - dla ustanowienia rozdzielnosci majątkowej z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa. W ocenie Sądu, okoliczności mające miejsce przed wniesieniem pozwu, a związane z zadłużaniem się pozwanej bez wiedzy powoda, przemawiają za uznaniem, że w przedmiotowej sprawie zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniający ustanowienie rozdzielnosci majątkowej pomiędzy małżonkami z datą wcześniejszą, tj. z dniem 25 listopada 2018 roku. Tego dnia pozwana zaciągnęła bowiem pierwszy kredyt, o którym nie poinformowała swojego męża. Powyższe świadczy o tym, że od tego momentu w związku małżeńskim powoda i pozwanej wspólność ustawowa nie spełniała już swych funkcji, a jej dalsze trwanie stwarzało zagrożenie dla interesów majątkowych stron. W tym miejscu należało odnieść się do żądania pozwanej, która wniosła o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej z dniem 31 maja 2019 roku. Faktem jest, że od tego dnia strony przestały razem zamieszkiwać. Niemniej jednak, to już wcześniej, bo od 25 listopada 2018 roku pozwana

podejmowała czynności pociągające za sobą możliwość powstania uszczerbku w majątku wspólnym, zagrażając w ten sposób ekonomicznym podstawom funkcjonowania rodziny. Pozwana samodzielnie zaciągała zobowiązania i decydowała, na co przeznaczy uzyskane środki. Należy więc uznać, że w dniu 25 listopada 2018 roku nie współdziałała już z powodem w sprawach finansowych i zarządzie majątkiem wspólnym. Pozwana wykazała się niegospodarnością, brakiem rozsądku w sprawach finansowych i trudno przyjąć, by to od tej daty powód mógł mieć do niej pełne zaufanie.

Wobec powyższego, z całą stanowczością stwierdzić należy, że działania pozwanej zagrażały bezpieczeństwu finansowemu rodziny i sprowadzały się do naruszenia zaufania męża w kwestiach finansowych. Stąd, w pkt. 1 wyroku Sąd ustanowił rozdzielną majątkową stron P. W. i M. W. (1), wynikającą z zawartego przez nich małżeństwa w dniu 17 lutego 2001 roku i zarejestrowanego w Urzędzie Stanu Cywilnego w T. pod numerem (...) z dniem 25 listopada 2018 roku. Na marginesie wskazać należy, że wyrok ustanawiający rozdzielną majątkową z dniem późniejszym niż żądany przez powoda zawiera negatywne rozstrzygnięcie co do żądanie ustanowienia rozdzielną z datą wcześniejszą, bez potrzeby jednak oddalenia powództwa w tym zakresie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2010 r., V CZ 78/10, niepubl.).

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o art. 100 kpc. Biorąc pod uwagę wynik postępowania, sytuację materialną i rodzinną powoda i pozwanej, w pkt. 2 wyroku Sąd koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie zniósł.

W., 11 lutego 2020 roku

Sędzia Natalia Dąbrowska